

PAŃSTWOWA JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA
„POLSKIE RADIO I TELEWIZJA”
OŚRODEK BADANIA OPINII PUBLICZNEJ

00-950 Warszawa, skr. pocztowa 46, tel. 47 87 91, 47 87 92

tlx 81 53 31, fax 43 74 08

Nr 64/606

Komunikat z badań

grudzień 1990

ROK 1990 W OPINII SPOŁECZNEJ

W dniach 17 i 18 ^{XII} ~~listopada~~ br. Ośrodek Badań Opinii Publicznej przeprowadził na reprezentatywnej, losowej próbie ogółu dorosłej ludności Polski doroczny sondaż opinii na temat mijającego - 1990 roku i przewidywań na rok następny.

Poniżej prezentujemy rozkłady odpowiedzi na pytanie "Jaki był rok 1990 dla naszego kraju?" w porównaniu z wynikami badań przeprowadzonych w latach osiemdziesiątych oraz połowie lat siedemdziesiątych.

dane w %

Mijający rok był dla naszego kraju:	1975	1976	1980	1981 ^{x/}	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
dobry	81	23	8	2	14	17	26	39	31	23	12	39	32
ani dobry ani zły	9	29	11	11	28	46	48	44	47	50	39	27	37
zły	1	37	78	86	49	28	19	9	12	20	41	26	22
brak oceny	9	11	3	1	9	9	7	8	10	7	8	8	9

W latach 1982-1985 występowała tendencja poprawy oceny kolejnych lat. Natomiast w okresie od 1986 do 1988 r. oceny te systematycznie pogarszały się. W roku 1989 nastąpiła bardzo wyraźna poprawa ocen, aby w 1990 r. znów minimalnie się obniżyć.

Rok 1990 został przez 32% badanych oceniony pozytywnie. Ocena ta jest jednak niższa /o 7 punktów procentowych/ od pozytywnej oceny roku poprzedniego, kiedy to odsetek osób wyrażających taką opinię wyniósł 39%, ale też nieco mniej mówiło, że był zły. Odnosnie roku 1990 dominująca część badanych udzieliła odpowiedzi "ani dobry ani zły". W sumie rok 1990 oceniony został tylko nieco gorzej niż rok 1989.

x/ badanie zrealizowano w dniach 7,8 grudnia 1981 r.

W sondażu pytaliśmy również o to "jaki był miniony rok dla badanych osobiście?". A oto uzyskane wyniki:

dane w %

Mijający rok był dla mnie:	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
dobry	23	18	26	28	31	39	38	38	32	33	28
ani dobry ani zły	43	36	46	50	53	46	49	48	52	47	51
zły	33	44	25	19	15	14	11	13	14	19	20
brak oceny	1	2	3	3	1	1	2	2	2	1	1

Jak widać oceny kolejnych lat z punktu widzenia osobistego losu badanej osoby^{Si} bez porównania mniej zróżnicowane niż oceny sytuacji kraju, choć uwidaczniają się pewne zbieżności z lepszymi lub gorszymi ocenami poszczególnych lat. Można zaryzykować stwierdzenie, że zarówno "pula pomyślności", jak i "pula nieszczęść" w wymiarze losu osobistego jest mniej więcej stała i tylko w pewnym stopniu zależna od losu zbiorowego - kraju, społeczeństwa.

W sondażu pytano także o nadzieje i oczekiwania związane ze zbliżającym się 1990 rokiem. Poniżej przedstawiamy rozkłady odpowiedzi na pytanie - "Jaki będzie następny rok dla naszego kraju i społeczeństwa?"

dane w %

Następny rok będzie:	1979 ^{x/}	1980 ^{xx/}	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
lepszy	28	32	22	41	24	30	38	29	21	32	54	30
taki sam, ani lepszy ani gorszy	42	33	24	25	26	33	32	33	21	27	21	26
gorszy	13	22	35	11	33	23	14	23	47	19	10	22
brak opinii	17	13	19	23	17	14	16	15	11	22	15	22

W 1990 roku odnotowano w stosunku do roku poprzedniego wyraźny spadek /o 24 punktów procentowych/ odsetka badanych przewidyujących poprawę w przyszłym roku. Optymistyczne oczekiwania wobec roku 1991 wyraziła niespełna 1/3 badanych. Jednocześnie znacznie zwiększył się odsetek respondentów nastawionych pesymistycznie i wyniósł 22% osób.

x/ w poprzednich latach pytania tego nie zadawaliśmy

xx/ kolejne daty dotyczą roku badania, a więc oceny dotyczą roku następnego.

Należy jednak zaznaczyć, że w grudniu 1989 r. hurraoptymistycznie patrzono w przyszłość, uzyskano wówczas najwyższy, w dotychczas przeprowadzonych sondażach OBOP poświęconych tej sprawie, odsetek osób /54%/ przewidujących poprawę sytuacji kraju w przyszłym roku.

Na tle oczekiwań jakie odnotowywano w ciągu ostatnich 11 lat można powiedzieć, że w przyszły rok badani patrzą z umiarkowanym optymizmem.

Nadzieje na rok przyszły w aspekcie sytuacji osobistej kształtowały się następująco:

dane w %

Następny rok będzie dla mnie:	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
dobry	36	-	-	21	25	29	25	21	27	38	24
taki sam	41	-	-	30	35	39	38	31	31	32	33
gorszy	11	-	-	36	26	17	20	37	18	16	22
brak opinii	12	-	-	13	14	15	17	11	22	14	21

W roku 1989 odnotowano najwyższy w dotychczas przeprowadzanych sondażach odsetek badanych /38% osób/ przewidujących poprawę sytuacji osobistej w przyszłym - 1990 r. Natomiast prognozy na rok 1991 są już bardziej umiarkowane i kształtują się na poziomie 24%. Jednocześnie wzrósł odsetek osób prognozujących, że rok 1991 będzie dla nich gorszy. W rezultacie prawie tyle samo badanych spodziewało się poprawy co pogorszenia swej sytuacji osobistej.

Okazuje się, że osobiste nadzieje związane z przyszłością są w znacznie większym stopniu, niż oceny roku ubiegłego powiązane z przewidywaniami dotyczącymi ogólnej pomyślności kraju.

W omawianym sondażu zadano również pytania związane z oceną sytuacji międzynarodowej. Opinie dotyczące sytuacji międzynarodowej w 1990 r. w porównaniu z wynikami uzyskanymi w badaniach przeprowadzonych w latach osiemdziesiątych przedstawiały się następująco:

dane w %

Nijający rok w skali międzynaro- dowej oceniono jako:	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
dobry	11	13	9	6	16	46	23	55	51	61	47
dni dobry ani zły	33	34	22	27	36	32	37	30	30	21	29
zły	41	41	51	38	34	8	27	6	6	6	12
brak oceny	15	12	18	9	14	14	13	9	13	12	12

Rok 1990 w skali międzynarodowej prawie połowa badanych oceniła jako dobry. Jest to jednak nieco niższa ocena od roku poprzedniego - 1989 r., który zresztą był rokiem najlepiej ocenianym na przestrzeni lat osiemdziesiątych.

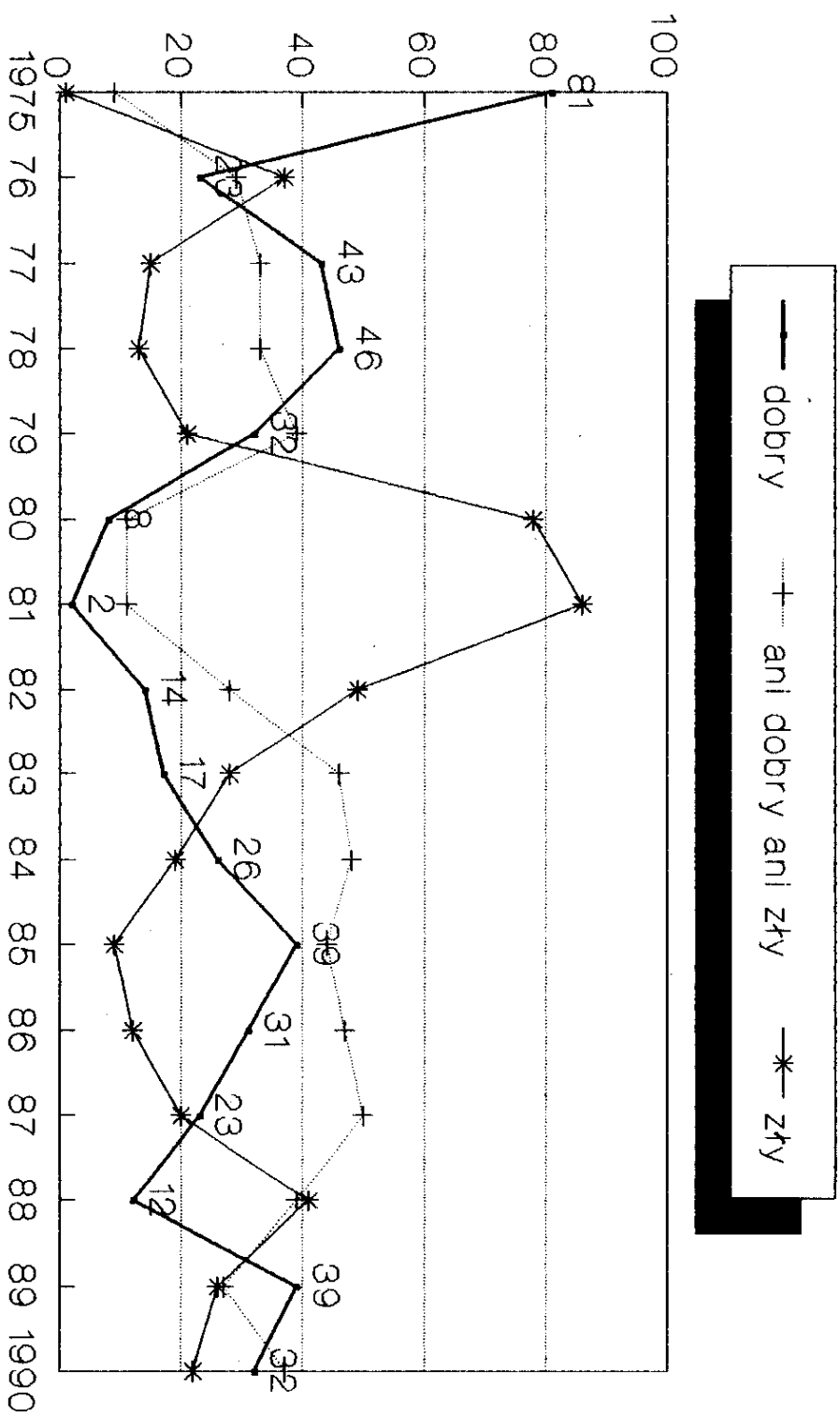
Miający rok zyskał również więcej opinii negatywnych.

Również przewidywania dotyczące rozwoju sytuacji międzynarodowej w 1991 r. są mniej optymistyczne w stosunku do przewidywań, jakie były czynione wobec roku 1990, co ilustruje poniższe zestawienie.

	dane w %										
W następnym roku sytuacja międzyna- rodowa będzie:	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
lepszą	30	28	26	15	34	53	33	72	52	64	41
taka sama	36	30	24	28	33	27	37	17	30	17	20
gorsza	11	16	20	35	14	3	10	2	2	4	16
brak opinii	23	26	30	22	19	17	20	9	16	15	23

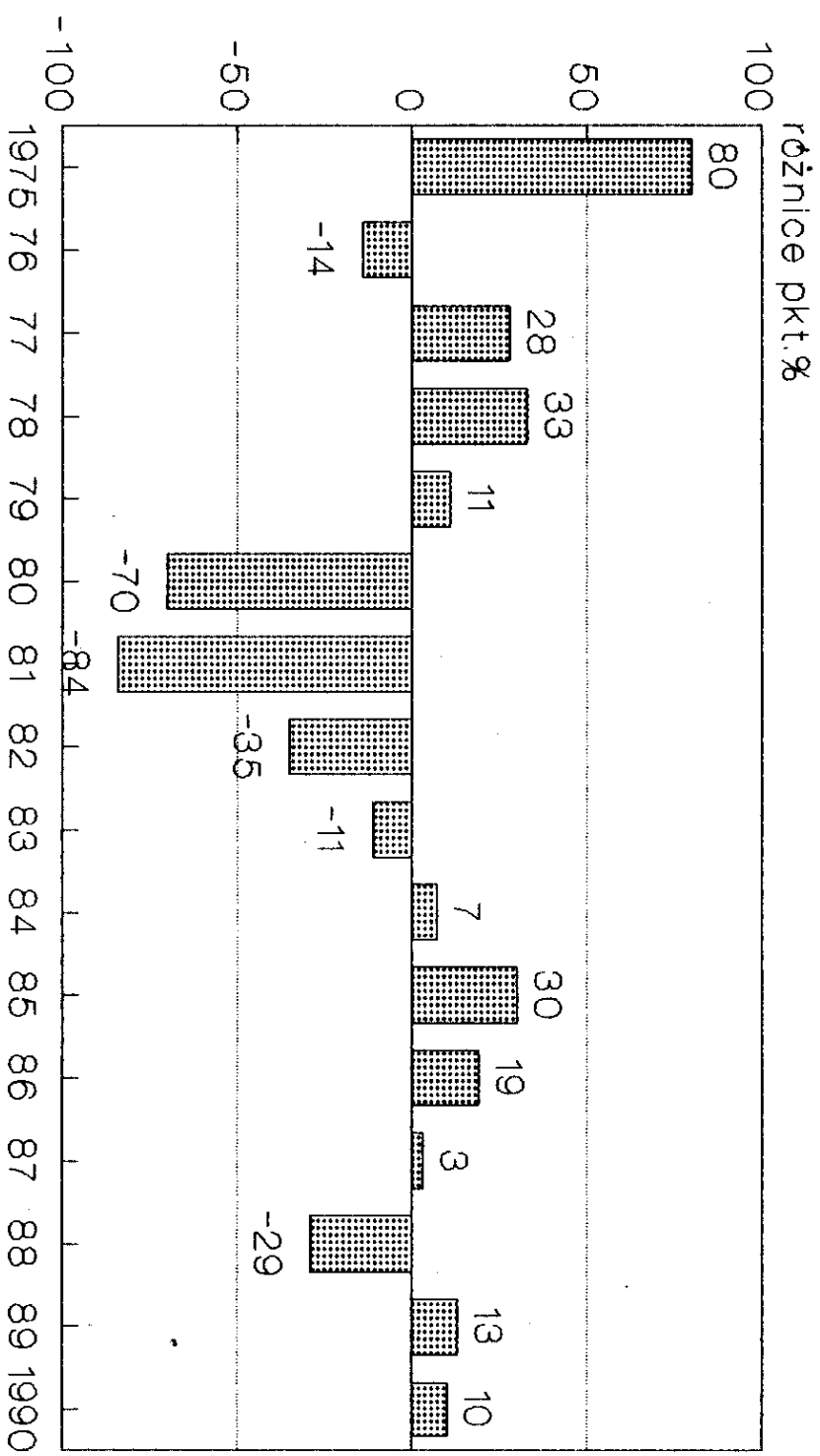
Obecnie 41% badanych uważa, że rok 1991 będzie lepszy, podczas gdy nadzieje takie w stosunku do roku 1990 żywiło 64% respondentów. Ten spadek optymizmu wiąże się prawdopodobnie z sytuacją w Niemczech, ZSRR i innych krajach Europy Środkowej oraz z konfliktem w Zatoce Perskiej.

Jaki był mijający rok dla naszego kraju?

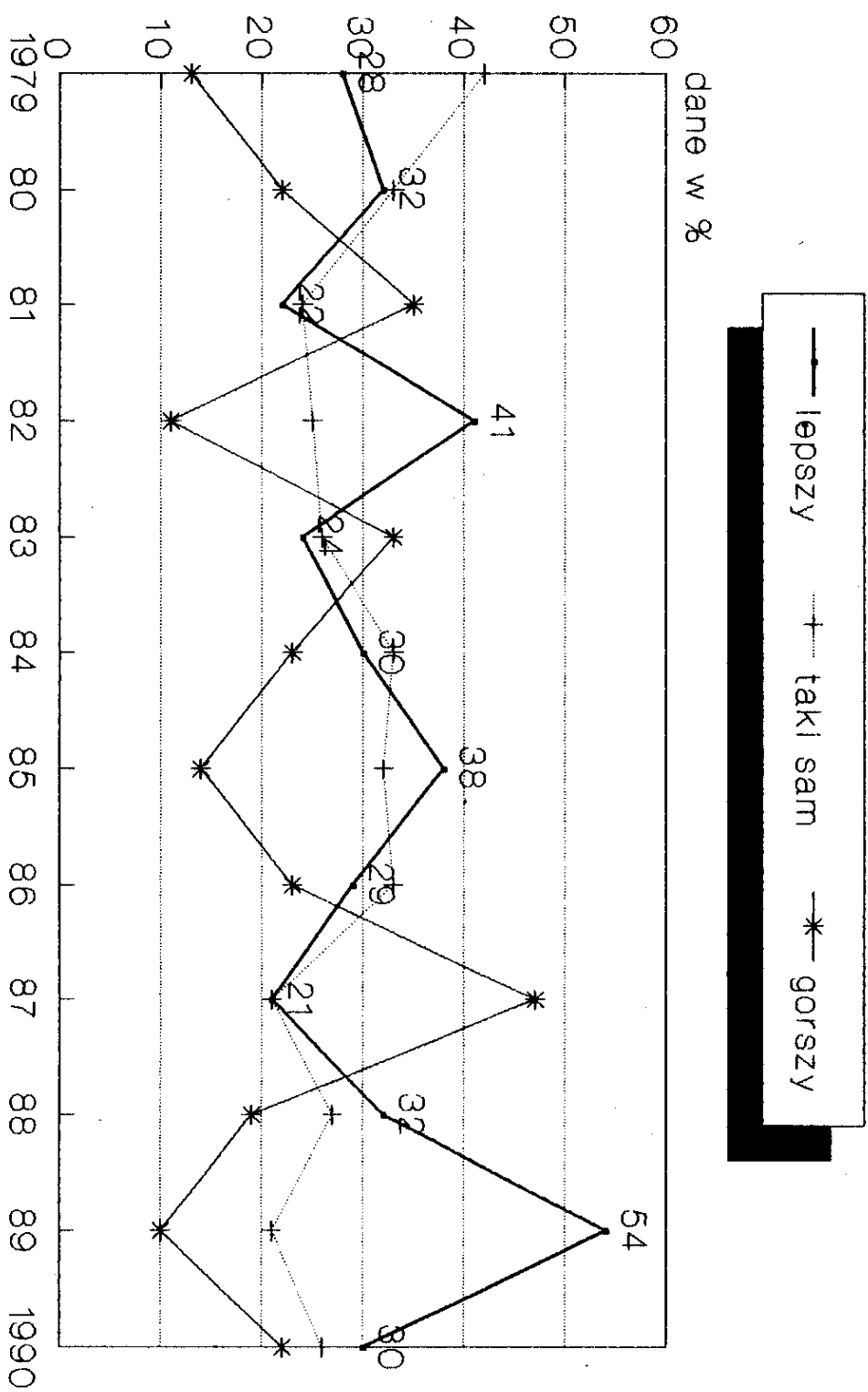
dane: **OBOP**

Jaki był mijający rok dla naszego kraju? różnica między oceną dobrą i złą

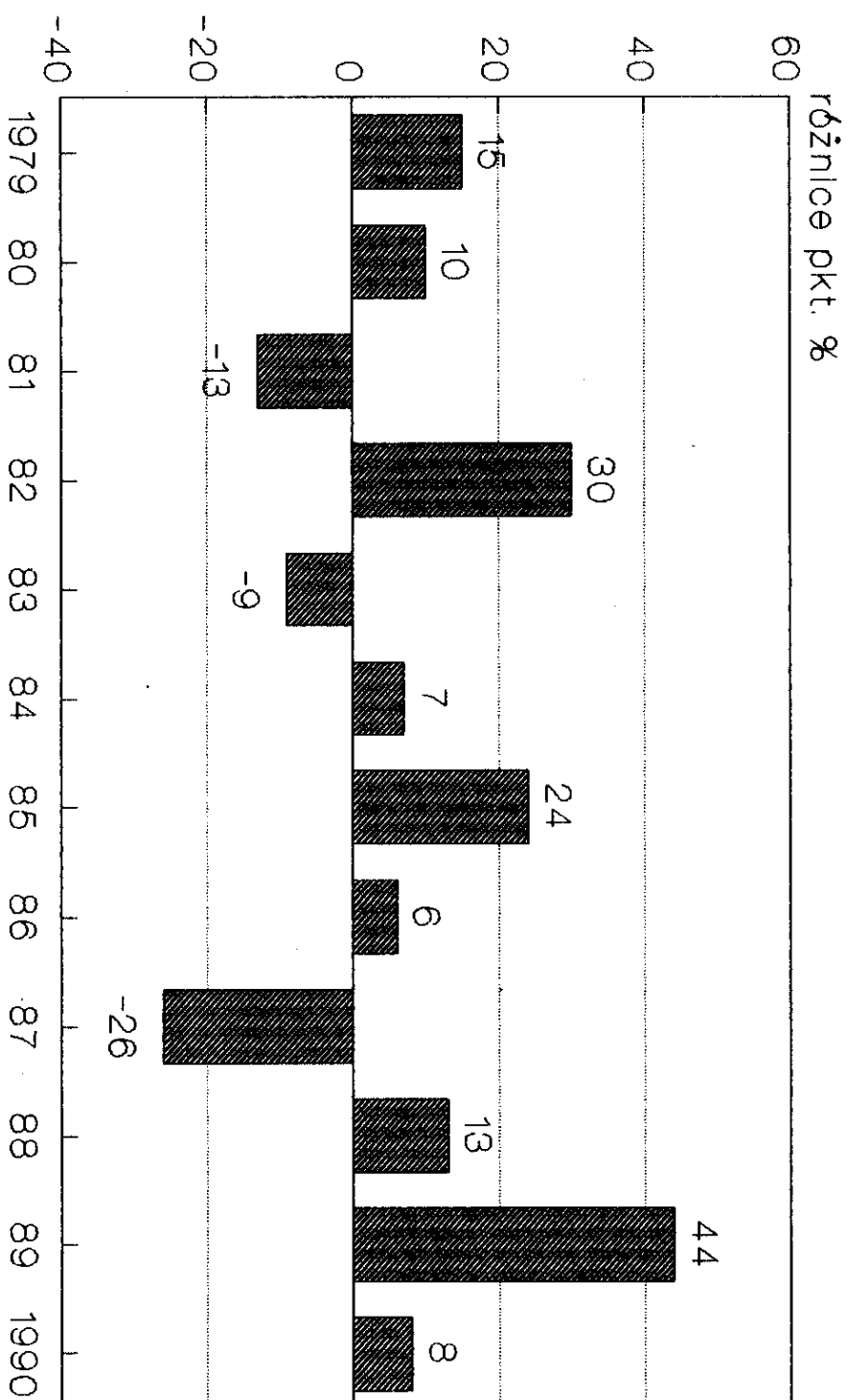
dane: **OBOP**

Jaki będzie następny rok?

dane: **OBOP**
badania w grudniu

Jaki będzie następny rok? różnica między ocenami: lepszy a gorszy

dane: **OBOP**
badania w grudniu